

Gewreyone Chinanu

Goyakalu goyaknu gatajiwniyachri

1 ¹Muchikawa Goyakalu gixo kata ga wa pnunnu rixa giynumsaletna wutsrukateni tokanchi geneklewatachinniya. ²Tye ralipregognekaka, Gituruya ruynumsatyawu. Walenwa rutakanru ptowrunanuka yoptotachripa. Waleya koxa psolchijnemnunanukaaka kamruta. ³Psolpotuyako Ruru goyaknu ratajiwniya. Wale pixkapotuko rixa, ga wa ptowrupotunanuka yostatachri ruyakle tokanuya. Wa powratmukochiretinitkawu, teno Gajeru kgoyagknuru potuklesretate tuplata. ⁴Goyakalutowrerune pnuterutu rixpotutatka, gi rixanu yoptogiwakatachri kiglepotlu wanna giwaka pnute.

Tsrnwa Geso Goyakalutowrerune pnute

⁵Gi rixanu gi pagogneko gi satu gitowreru wane china Goyakalu:

“Noturyi Pixa; tyegogne
nwugenetyi.”

Ga wa wanepnute:

“Rurupno Gita ga wa Walepni
Noturu.”

⁶Ga wa wanepnute wa tyechijne ranikinitkalu muchinanu tsru Gituru, wane china:

“Pejnuruneko Goyakalutowrerune
yoptsojityegitanru.”

⁷Ga wa gitowrene wane chinpiranyegita:

Giwekikalurune kamrutna gitowrene
ga wa kamrurewyegitjene
katmerolkaka rixkaka.

⁸Seyni wa Gituru wane china:

“Pogirewle tuplapijere, Goyakalu,
gwagogenatachripni gike rixiniko
mnikawnakatupni.

Ga wa pogirewatyawaka kanojere,
poyagkaglewlu kanojerni.

⁹Pushiniklu poyagkaglewlu,
ga wa payegixlu mukochri.
Giyagni Goyakalu, Poyakalute,
giyokgogoty tsru gimjklungi
pupxalune pnute.

¹⁰Ga wa

yunuwakikowakaya Pixa,
Gitsrukaachi,
pekamruretlu psolchijneko.
Ga wa tengogne pumyo
kamrutikalurni.

¹¹Tyekakapni nikawnanuna,
seyne Pixa gwagogenatanu.
Pejnurkakako mkachri pixka
rutsrugananumtanu.

¹²Ga wa sawwaklu pixka
psaprurukanru.

Ga wa mkachri pixka
kashrijetikolupa.

Seyni Pixa pixyawakakni Pixa.

Ga wa pwalaputkaka gi nikawnanu.”

¹³Gi rixanu gi pagogneko gi wane chinru satu gitowreru:

**“Npotuklesretate ptuplatanu,
pkamnixjene nutakinpotunanuko
pujixi gitspangaprepa.”**

¹⁴Ga wa pejnuruneko giwekikalurune kamrurewaklerunni Goyakalu yokanata rupxakjetyapna gognewatikaluru yoptotachinepa.

iGi psonanaru gognewatikaluru!

2¹Giyagni wumkata wanepnute yanshinikanyempotletlu wjemanrupirankakaya ma muknogamtyanupwu. ²Gi rixanu wa tokanchi Goyakalutowrene ginkakletanrukaka poyegi rixinri, ga wa pejnuruko ma mumretnuchi ga wa ma yijnaknuchi wanepotuko rixa saletkota, ³¿gi wixpoko mayixawnaletanuna wa wma girukotkanuplu gipsonanru gognewatikaluru? Tyenwa muchinanu Gitsrukaachi ginkakletanru. Ga wa wixa yegi poyegitkalurni Wale yijnakotachineya. ⁴Ga wa Goyakalu gimupgujtatyana getkalurkakayma ga wa koglajrukakayma, ga wa gixo giyaklukakayma, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gapiksatnrukakayma rixanshinikanutyawaka Wale.

**Ptsotsotaji Goyakalutowrerune
giyagokolutni rutaaka Geso**

⁵Gi rixanu gi wa gitowreneko chinanu Goyakalu yijnaakakna ginachrigognepa gajene. Walenwa wunkakletpiranatanru.

⁶Satu pasretaya wane china gipgujtaletlu:

**¿Klunerni wa yineru
wa Pixa gishinikyawaklu,
ga wa yineru wgene petyawaklu?**
⁷ Pshinitsonu putowrerune
giyagokolutni putakinitkalu.
**Waneklu psagyetatnaku
pogirewluya
ga wa kagwakpiiruya.**

⁸ Ptovrnanuka putaka gijixipta rapukote.

Gi rixanu ptowrunanuka yijnaakakini, gi satuna gixeta myijnaakaakotu. Ga wa xani gi wetlu ptowrunanuka Wale chinanu yijnaakaakaluru. ⁹Seyni wetlu Geso gitowrene psotsotaji giyagokolutu gitaakaluru, sagyetatkaluru pogirewluya ga wa kagwakpiiruya gipukchi salewniyachri chinanu, wa Goyakalu gimutlewlue chinanu Wale getumgiyaplu gipukchi pejnurunene chinanu. Salewnalu chinanu mmagatikatu rixa

¹⁰Gi rixanu Goyakalu, wa Wale chinanu ptowrunanuka wane, ga wa Walenupni ptowrunanuka, wa gixo wugenene ranikini royaknu yegi, kigle getle rixlu salewnalu chinanu mmagatikatu rixkaklu rognethakikolna Gitsrukate. ¹¹Gi rixanu kpashiri gixkaklewatachri ga wa kpashirine gixkaakalunetka satupjerutu ruyakatyana pejnuruneko. Giyagni tye chinanu gi rupatewa Geso chinretna gimolene. ¹²Wane china:

**Pgiwaka nunkakanna nomolene.
Gapatjetachine tskalaya
nshikaletinyi.**

¹³Ga wa wanepnute:

Gita gaponshinikanutanru Wale.

Ga wa wanepnute:

**Getanno Gita, ga wa nwugenene
Goyakalu genekyano.**

Gimolene pixka rixka

¹⁴Giyagni gi rixanu wgenchine granchi ga wa giichi gapsatkalunni, waneko pixka rixa Geso. Manewata gipukchiya nikatyaplu wa gipukchi muchkonu waneyalutu. Walenwa kamchi gitsrukate.

¹⁵Ga wa manewata koshpakyapna wanna yine, wa psoluko ruwekinriyana gostutkalune pixka rixna, gi rixanu gipukchi pikachine rixanatna. ¹⁶Gi rixanu gi wa Goyakalutowrerune rushatkapa galikaka, seyini Gawraklopihane rushatkapa. ¹⁷Wale chinanu

psolpotuyako gimolene pixka rumkata gixkota Geso, kgetwamonreru ga wa poyagkakachri Sasertote Gitsrukate potu rixinripa Goyakalunkakaya, mukochri rupekotinripa, wa yine mukochire. ¹⁸Gi rixanu Gesoko yantaletlewluya salewniya, rumkata gipxakletna wa yantaletkalune.

Tsrnwa Geso Moysisi pnute

3 ¹Giyagni, nomolene, kpashiringi, patomgakolungi tengogneya, gyanshinikanyegitanru wa yokanatkaluru ga wa sasertotene Gitsrukate potu wupgujtapyanyegitanruya. Walenwa Geso. ²Walenwa poyagkakachri wa rutakjeryegiya, Moysisi pixka psolupjiko walepjiya. ³Gi rixanu rumuknu kagwaakalurni Geso Moysisi pnute rumalwutikolupa, wa panchi kamrutachri pixka kagwakpiratkalurupa panchi pnute. ⁴Gi rixanu pejnurukopji kamrutkalurni pimrineya. Seyni wa pejnurkakako kamrutachri Walenwa Goyakalu. ⁵Ga wa Moysisi galikakni poyagkakachri rixa psoluyako gipji, wane kamrurewatyachri pixka, rupgujtatyaplu ginkakletpiranatkalurkakapa. ⁶Seyni Kristo wgenchi rixa gipjiyako. Walepjiwu wixa wa gaponshinikanrewlu ga wa galixkowlu kagwaklewluya wpoyegita gimretletini yoptukyawakpotunanuko.

Malixgajitkatu ma mixinitipa satu wa gixa

⁷Giyagni wa Giwekikaluru Kpashiri chinyawaka:

“Xawakni gyijnaktokanutinri,

⁸ Gi nshikpokwakgajitanu
wa wanna jigekanuwkaklewatirini
pixka
yantaletlegogne yine
mwiyawakaya.

⁹ Wa gitsrukateni yantaletyawakno

rumata getanshinikanutyapnona.
Reta kamruretnona.

¹⁰ Gepkoxamkojemole walapu
njigekanuwyegitna nyi
gimuweekakgoggenatatchinni.

Wane nchina,
‘Pupjegajoggenatna. Gi rumatluna
nogapkaka.’

¹¹ Gita kawchinanu nchinyawaka
njigekanuya,
‘Gi jiglokanruna napnanutyawaka.’”

¹²Getinwa, nomolene, muglegajitu ga wa malixgajitkatu, wa Goyakalu giwekachri gitspalatyachri ma mixinitipa satu wa gixa. ¹³Seyni giykokakanu pagognemnunanuka xawakni chinikowakawa. Gi satuna gixa shikpokwakanshinikanutinripa mukochri yokwireya. ¹⁴Gi rixanu wixa koxa Kristo waneyalunwu wa galikakni poyegi gimretle wixiniplu wegaponshinikanrewle yoptukyawakpotunanuko. ¹⁵Wane chinkopshini:

“Xawakni gyijnaktokanutinri,
gi nshikpokwakgajitanu
wa jigekanuwkakikowaka pixka
yantaletlegogne pochkewakaya.”

¹⁶Gi rixanu ¿ginna wa jemachinemka jigekanuwkaklu? ¿Gi ge pejnuruneko wa Gigopto gishpakamtyachine Moysisiyima? ¹⁷¿Ginna wa Wale jigekanuwnayegitanune gepkoxamkojemole walapu? ¿Gi ge wannakni wa mukochirewatachinni, wa gimannina yineru mwiyawakaya giknookalurni? ¹⁸Ga wa ¿ginnanwa Wale rapnanutyawaka jiglokanunna? ¿Gi ge malixaklenni? ¹⁹Wetlu gi rumkata jiglokletanunna ma malixlenna chinanu.

Galikakpotunanu gapnanru Goyakalu
gayinerutene chinanupa

4 ¹Giyagni waneyawawu wixa
gipiratkaluru tokanchi wa
rapnanjixyawaka wjiglokinripa. Giyagni

wpikanu wa satu gixate gi gimkata jiglokleta, magatachri getikolu chinanupa. ²Gi rixanu Kiglerpotunanu Tokanchi wunkaaka wutsrukateni pixka. Seyni tokanchi wanna jemanru gi wa rupxakna, gi rixanu gi wa galixlewlw ruyoptotka. ³Gi rixanu wjigloklu gapnanjixikowaka wa wixa galixachinwu, wa chinyawaka:

Gita kawchinanu nchinyawaka njigekanuya,

Gi jiglokanruna napnajixyawaka.

Seyni nikatkalurutkani kamrure rekamruretinitkalu tye psolchijneko. ⁴Gi rixanu pnusreta wane china, **payokgipregogne chininripiranaya, wa rapnanuta Goyakalu pejnuruyako kamrure payokgipregogne chininri.**

⁵Ga wa gewi wane chinatnaka: **Gi jiglokanruna napnanutyawaka.**

⁶Giyagni gi rixanu kagwaakaluru pimrine jiglokyaplu ga wa Kiglerpotunanu Tokanchi muchinanu ginkaakalune gi jiglokanna ma malixlenuyna, ⁷pagognetnakni Goyakalu gitaka. **Xawakni** gi pomshinoggnenanukotkani wane china Wale, Tawi tokanuya, wa muchinanu chinikowakpotuko:

Xawakni gvijnaktokanutinri, gi nshikpokwakgitanu.

⁸Gi rixanu Goswumka gapnankakanna gimka pagognetnaka runkakatnakna gapnanutikowakapirana, wa walegognekaka giknoginitka. ⁹Giyagni wanewalu wa gapnanru Goyakalu gayinerutene chinanupa. ¹⁰Gi rixanu girukokta jiglokinri wale gapnanutyawaka, wale koxa gapnanuta kamrureya, wa Goyakalu rapnanutinri pixka kamrureya. ¹¹Giyagni wmuchkowa jiglokletanru tye gapnanutikowaka, gi satuna ma mujrukinitipa tye malixkannuchi yaglu pixkalutuya.

Goyakalu tokanu giwekachrini ga wa kamrurewpotutachrini

¹²Gi rixanu Goyakalu tokanu giwekachrini. Kamrurewpotutachri. Pejnuruko gepnokaka gwasputachri yoglowlwapi pnute gepragaspurpotni. Yoswaklewopotuta rutspatgapotutikolupa shinikanchi ga wa giweklu ga wa yoklechi ga wa rashichgapu. Ga wa rumata getlu wa gaschi yanshinikanrewle ga wa rushinikanru.

¹³Maleshlu giyakotkaluru muggujewnakatu Goyakalu getanu. Seyni pejnurkakako mushyatkotu ga wa pgujeru potu wetjeruygale getanu. Ga wa Walenwa wugitanrupa.

Gesonwa sasertote Gitsrukate potu

¹⁴Giyagni waneywu tsru sasertote Gitsrukate potu tengogne yachritka. Walenwa Geso Goyakalu Wgene. Giyagni wumretgoggnenanranru wupgujtawle. ¹⁵Gi rixanu gi waneywu sasertote Gitsrukate potu wugroklekaka mumkata getwamonretkatu. Seyni psoluyako yantaletika wixa pixka seyini mmukochiretpotni Wale. ¹⁶Giyagni gi wa popiklerunekwu gaayegitanru rumutlewatyawaka pogirewle tuplapijere, getwamonutkalunepwu ga wa wukshikyaplu gimutlewlw rupxakyapwu wmagatinripapkopa.

Sasertote Gitsrukate potu gitakikolu

5 ¹Gi rixanu yinerni pejnuruko sasertote gitsrukate potu. Yinetskala tsomitikaluru ga wa gitaakaluru yine chinanu yayegityaplu Goyakalu. Rutaaka ranikjetyaplu genekashlukaka ga wa genekashlu giylatkalurkaka mukochri chinanu. ²Rumkata yiglepotuko getletna mumatkane ga wa pupjetachine, gi rixanu wale koxa gigroklukaka rumata.

³Giyagni yineko pixka waleko chinanu koxa rumkata ganikletlu giylatkaluru mukochri chinanu.

⁴Gi wa satu waleko ginshinikanuya rutaknawa tye pixka kagwakpiratkalurupa, seyni Goyakalu tomganrupa, Gaaro pixka. ⁵Waneko pixka rixa koxa Kristo. Gi Walenanuko galixkotnawa wa sasertote Gitsrukate potu rixinri. Seyni rutaklu Goyakalu, wane chinjeru:

Noturyi Pixka. Tyegogne nwugenetyi.

⁶Satu tokanchi wane chinyawakatnaka:

Pixni Sasertote Gitsrukaptopyi.

Gwagogenatachriyi Marchisite gitakikolu pixka.

Geso salewninrikaka chinanu yijnaklu rasruga

⁷Gimaneklu gichko chiyagleyma ga wa giktegayma Geso gagjigogneyegjetlu rumkata gognetkajeru gipukchiya. Ga wa gigitkalurni gi rixanu kagwakpiraklerni. ⁸Wgenchimkani, seyni salewninrikaka chinanu yijnaklu rasruga. ⁹Ga wa mmagatikatu rixinitka Geso, pejnuruneko yijnakotachine gognetkakahri rixa gognewatikaluru gike rixiniko mnikawnakatu. ¹⁰Sasertote Gitsrukate potu giwaktikolu Geso Goyakalu chinanu, Marchisite gitakikolu pixka.

Galixachine tsrune pixkalune mixkane

¹¹Tye tokanchipirana waneywu gixo kgimalu wunkaletanrupmaka, seyni majnakongi. ¹²Gi rixanu gi pomshingognenanukotkani gimkata ginkaklewletmakatka, seyni gmaga gimepe ginkaakanatkawa muchinanu gimatkaluru Goyakalu tokanupirana. Tnuchga galukanatawa. Gi wa shikolu niikaluruko galukawa. ¹³Gi rixanu pejnuruneko tnuchga gapsatkalune, masruntokanutkanni poyagkaklewlu

tokanu. Gi rixanu mturunpotni. ¹⁴Gi rixanu wa shikolu niikaluru tsrunenupni. Wa gasruga kamrurewlenshinikanutachine chinanni rumata getletluna kigleru ga wa gektutu.

Kristopirana romkagitinripna

6 ¹Giyagni wa Kristopirana muchichachri wuknogamtanuchi. Wkosekanuchi mmagatikatu shinikanchi yegi. Gi walpokotanutaklu tokanchi genshinikanutinripa, kamrurchi muweekatu gma kamrutinitpatka. Gi wa Goyakalu galixikolupirana koxa walpokotanutnaka. ²Gi wa ginkakikolupa koxa katlupiranaya, ga wa gitakamyogogolupiranaya, ga wa gipnachine yotunrepiranaya, ga wa giklukanuwnayegjixikolu gike rixiniko mnikawnakatupiranaya. ³Ga wa wane wixa kosekletanu galikaka wa Goyakalu gichichiniplu.

⁴Gi rixanu rujrukinipna wa Giwekikaluru Kpashiri gapsatkalune gi rumkata gerotewkakletkona. Mumkatkotni wa muchinanu pokamlatyeginatkalune, ga wa tengogne genekashle getumganatachine, ga wa Giwekikaluru Kpashiri gapsatkalune, ⁵ga wa Goyakalu tokanu ga wa ginachrigogneshapa giyakle getumganatachine wa kigleru rixinri, ⁶wa rujrukinitkana, gi rumkata gerotewkakletkona renshinikanutinripna. Gi rixanu wannanshinikanuya koroshishkita rutakatnakluna Goyakalu Wgene. Pejnurune getanu kapatmenuru rixpiranyegitluna.

⁷Chiji pixka rixna. Gi rixanu wa chiji wa gina gapokjetachri rachikchijita ga wa tseruwnakaklu gitaklu rupxakyapna wanna chinanu gitaakaluru. Tye chiji gignshinikaneyigitkaluru Goyakaluya.

⁸Seyni wa chiji kona ga wa kawshiri gwanru, muglegetkotni. Psotsotaji magata kamakpiratkalurupni. Yoptukyawakapni wa ralginripa.

**Kiglerpirankaka ga wa
gognewatikalurupirana
gipxaklewatachrikaka**

⁹Wanemka wchina yanumsayegletgi, seyni, wushinikanune, kiglerpirankaka tye pnute ga wa gognewatikalurupirana wumaponshinikanutgi. ¹⁰Gi rixanu Goyakalu gi wa mpoyagkaakatni wa rumuslawatyaplu gkamrure ga wa gishiniklewle, Wale giwaka chinanu gishiniklewleya gixa gipxakjeretna kpashirine, ga wa xanigognenanu gipxakna. ¹¹Ga wa walukpotutlu wa satkakgi gixa waneko pixka gixanu jmererpotupyi, psolpotuyako pkagwakpotutinripa yoptukyawakpotunanuko. ¹²Giyagni gi wa gma mernuwatanu gonuka, seyni gipiratkalurkaka yoptotachine gyimanu galixlewluwa ga wa gakotanshinikanrewluwa.

Goyakalu gipiratalu Gawra

¹³Wane rixa Gawrani rupiratini Goyakalu. Gi rixanu maleshlu satu Wale pnute tsru “Wale kawchinanu” chinyegitanrupmaka, **Walenanuko**, “**Gita kawchinanu**,” **chinnawa**. ¹⁴Wale wane china, “**Galikakni nuglenshinikanyempotutanyi. Nuxolewnakayempotutanyi.**”

¹⁵Giyagni wane rixa kashnantakanshinikanregognenatinri yoptotlu Gawra gipiratkaluru.

¹⁶Gi rixanu wa yine wanna pnuterutu kawchinanu chinna. Ga wa pejnuruko yoptopirkaklu wa nikatkoklunutka poyegitpiranatkaluru wale kawchinanu chinruya. ¹⁷Mkashrijetkotu Goyakalu. Wa tye Goyakalu galuka gekakgityapna wanna Gawra wa gipiratkalurkaka

yoptotachinepa. Giyagni Walenanuyako poyegitpiranatanru Wale kawchinanu chinruya. ¹⁸Giyagni gepi shinikanchi mkashrijetkotkaka chinanu wkagwakpotutlu psoluko Goyakalu gipiratyawu. Walepiranaya gi rumkata weyawleta Goyakalu. Wale chinanu psolmukchonuko wumnanuukaka. Gi rixanu wixa gasukamta wkashichyaplu wkagwaklewle rupiratyawupirana. ¹⁹Tye wkagwaklewle muchkotanshinikanutwu. Poyegitkakanshinikanutwu. Ga wa gitokosretate potu wanetkalu wkagwakanatanru, wa Goyakaluyempotuko, ga wa gimaletachrichrata gitokosretate potu jiglokachri. ²⁰Wixa chinanu wane jiglokatchka wa wkosekjeru Geso. Walenwa Sasertote Gitsrukotpotgognenanuko, Marchisite gitakikolu pixka.

Marchisite, Sale pogirewatyachri

7 ¹Gi rixanu tye **Marchisite, Sale pogirewatyachri**, teno gajeru potu **Goyakalu sasertotete rixa**, wale **yoptotaplu Gawrani, ruylatikowakanna pogirchinni satokyachritka. Wale giglenshinikanyegitlu Gawra.** ²Gawra kotspalatyalu **pejnurkakako pamolete.** Walenwa Marchisite muchinanu yokakikalurni poyagkaklewlu pogire. Wanepnute **Sale pogire.** Walenwa ginglewanshinikanrewlu pogire. ³Gike ruruta. Gike runrota. Rutsrukateni mapiranyegitni. Gi xoxa nikawnagiwekleyawakako. Goyakalu Wgene pixka gixkaluru. Mutuka sasertotetlegognenatkatu.

**Tsrnwa Marchisite wa
Rewiklopishane sasertotene pnute**

⁴Getanru. iGi psopiranyeginanuktalu wale Marchisite! Wa tsrupotni

gitsrukaachiini Gawrani wa muchinanu giylalu rawinri pamoletkaka renekle.
⁵Galikakni Rewiklopishane, sasertote gitaakalune towutka yoptotyaplona yine wane gixle pamolete, Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka. Gimolenna potu yoptotalona. Gawramannimka ruyakatyanna. ⁶Ga wa Rewinane gitsrukateni maleshayalutu, walenwa Marchisite, yoptotlu Gawra wane gixle pamolete, ga wa wale giglenshinikanyegitlu Gawra, wa gipiryegitkaluru. ⁷Gi rugjetka wa tye: Wa tsru potu giglenshinikanyegitlu kayagokolutu. ⁸Ga wa gewi pamoletkaka yoptotna yine gipnachinepa. Ga wa wane yoptotyachri Marchisite gipgujtatkalurni ruwekinriwa. ⁹Ga wa wumkata wane chinreta wa Rewi koxa wa pamoletkaka yoptojetachri, Gawraya renekle pamoletkaka. ¹⁰Gi rixanu ratjirumane rawanatinwi wa Marchisite yoptotapinri.

**Magatyachinni wa
Rewiklopishane sasertotene**

¹¹Giyagni wa mmagatikane rixanmakna sasertotene Rewinane kamrure chinanu, waneklu ðklumka galuukaluru wa satu Sasertote gipgujewnakaakomka Marchisite gitakikolu pixka? Gi wa Gaaro gitakikolu pixka chinkalurni. Gi rixanu wa sasertotene Rewinane kamrure chinanu gitaakaluru Tokanchi Yokanatkaluru, wa yine gitakyegitikaluru. ¹²Giyagni kashrijetkoklunmaka sasertotene gitakikolu, waneklu koxa rumkata kashrijetkota Tokanchi Yokanatkaluru. ¹³Gi rixanu tyekaka chinpiranyegitkaluru, panerni. Wanna gi satuna genekashlu yochpikikowakakwa getlewatyachrini. ¹⁴Gi rixanu gimatpotutkalurni wa Gotaklopishni wa Wutsrukate. Ga wa Moysisi gi wa

sasertoteneppirana chinaajitna nyinerune.

Satu Sasertote Marchisite pixkalutu

¹⁵Ga wa pgujetanurpotni wa Marchisite pixkalutu rupgujewninri satu Sasertote. ¹⁶Gi wa Tokanchi Yokanatkaluru chinanu gitaakaluru Geso, gi rixanu manchipiranni Tokanchi Yokanatkaluru. Seyni giwekle mnikawnakatu giyakle chinanu gitaakaluru. ¹⁷Gi rixanu Walenwa gipgujtatkaluru:

**Pixni wa Sasertotoggnenanyi,
Marchisite gitakikolu pixka.**

¹⁸Gi rixanu muchinanu yokanru galikakni giknookalurni muchkotu ga wa mumkatkatu rixinri chinanu. ¹⁹Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluru gi satuna mmagatikatu rixkaka. Seyni wanepnute kigleru kagwaklewe galikakni wane rixkaklu, wa kigleru kagwaklewe Goyaklalu gitakyegitwu. Wale chinanu wkayegiklu Goyakalu.

**Gaponshinikanutkaluru wa kigleru potu
gipiratkaluru tokanchi**

²⁰Gi wa Wale kawchinanu chinrumigjetni Wale. Gi rixanu pimrine sasertotene gi wa Wale kawchinanu chinwegitna Goyakalu. ²¹Seyni Wale kawchinanu chinru rumutakika Wale, wane chinjeru chinanu:

**Wale kawchinanu koschekatka
Gitsrukaachi.**

**Gi kashrijetanshinikanutanu.
“Pixni wa Sasertotoggnenanyi,”
chinru.**

²²Gi rixanu Waleko kawchinanu wane chinyawaka Goyakalu, pnuteyaka kiglepotlu wa gipiratkaluru tokanchi Geso giglepokyegitanru.

Sasertote gwagognenatachrinwa Geso

²³Wannani gixo sasertotenni galikaka rixnina, gi rixanu gipukchi gimaletanna

ma momkaagogenatinitipna. ²⁴Ga wa Geso gwagogenatachrini rixinri, mkashrijewnakatu sasertote rutakikolu. ²⁵Wale chinankoxni psolpotunanuyako rumkata gognetkaketna wa Wale chinanu Goyakalu yegi yachine. Gi rixanu ruwekgoggenata wanna chinanu ragjigogneyegitinripa.

Gesni wa Sasertote mmukochiretu

²⁶Gi rixanu tye pixkalutu rumkata gixleta sasertote gitsrukate potu wixanupa: kpushiri, muklukanuwnakatu, powralu, kmukochirerune kotspalatikaluru, ga wa tengogne pnute teno gajeru potu. ²⁷Gi wa wannani sasertote gitsrukatenpotni pixka rixa magjeretya Wale, wa pagognemnunanuka ranika genekashletnina giylatkalurkakapa muchinanu gapka wannako mukochirna chinanu, ga wa wanepnute yine mukochire chinanu. Gi rixanu Tye pakatapje Walenanuko genekashatnawa giylatkalurupa rixinri. ²⁸Gi rixanu Tokanchi Yokanatkalu gitakna yine gigrokachine sasertote gitsrukaten potu rixinripna. Seyni wa tokanchi Wale kawchinanu chinruya, wa Tokanchi Yokanatkalu gapkatatachrini. Ga wa tye tokanchi Wale kawchinanu gitaklu Gituru mmagatikatgoggenanu, sasertotene Gitsrukate potu rixinripa.

Tengogne gajeru kpushiwakapji Sasertotete

8 ¹Tyepirana gonra wane chinkalurkaka: Tye pixkalutu sasertote Gitsrukate potu waneywu. Walenwa tsru potu tengogne gajeru tuplapijere potuklesretate tuplatachrini. ²Kpushiwaka ga wa Goyakalupji potu kamrurewatyachrini, wa Gitsrukaachi panatanruni. Gi wa yineru panatanruni. ³Gi rixanu pejnuruneko sasertote gitsrukaten potu gitaaka ranikyapluna

genekashlukaka ga wa giylatkalurkaka. Giyagni galuukalurni waneya rixinripa tye Sasertote koxa pagixanu ranikinripa. ⁴Giyagni tyechijne gwachri rixkamka, gimka sasertotepni, gi rixanu wanena genekashlukaka ganikachine wa Tokanchi Yokanatkalu chinyawaka. ⁵Tengogne gajerkaka yaglu ga wa mayawle kamrurewatyana wanna, wa Goyakalu gixa yokanretyawaklu Moysisi, wa wale kamrutinripatka Goyakalupji. Wane chinru:

**“Petpotutanru, wanepotuko
pkamrutinripa yaglu pixka,
magka pekagitikolu pixka.”**

⁶Ga wa xani Kristo gapkapatkalu wanepnute kigleru potu kamrurchi, wane rixa kigleru potu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu kgiglepokyegiklerni. Wanepnute kigleru gipiratkalurkakapiranaya gitaakaluru.

⁷Gi rixanu wa muchinanu Tokanchi Gipiratkaluru ma magatkanumka, gimka galuukalurni wa gepi chininri.

⁸Gi rixanu ruklukanuwnakakinna, Goyakalu wane china:

**“Getanu. Gigogne ginanu,”
china wa Gitsrukaachi,
“Gerotu gipiratkaluru tokanchi
nupiratinna
Gisrayiliklopishane ga wa
Gotaklopishane.”**

⁹“Gi wa gipiratkaluru tokanchi pixka Wa nupiratyana wa rutsrukatennina Walegogneni wa nkosemyomtna wa Gigiptochijne nkoshpakyapna. Gi rixanu wannani gi gomkagitlu nupiratanru tokanchi. Ga wa Gita gi wa nuslagyana,” wane china Gitsrukaachi.

¹⁰“Wanepnute ruknoogognetinitka walegognekaka, tyepni wa gipiratkaluru tokanchi, wa Gisrayiliklopishane nupiratinri,”

china wa Gitsrukaachi.
 “Ginshinikanna nutakinna
 ntokankaka
 yokanatkaluru.
 Wale nyongajitanna.
 Gitapni wa Royakalutna.
 Wannapni wa nayinerutene.”

11 “Gi wa satkaka yimakanru gipokchi
 gajeru,
 Gi wa satkaka gimoleneko,
 wane chinachrimka,
 ‘Pumatanru Gitsrukaachi’.
 Gi rixanu pejnuruneko
 gimatanutkano,
 mturu potu ga wa
 tsrupotuymananuko.

12 Gi rixanu kgetwamonuklerupno
 ma poyagaklewleya.
 Gi wa nushinikanutkalo
 mukochirna.”

13 Wa gerotu chininri, kapokotu
 rixkaklu muchinanu chininri. Wa
 kapokotu ga wa tsrutsoleji
 gixachrinatka tsotsotaji magata
 ramgantiripa.

Chiji gajeru kphasiwakapji

9 ¹Giyagni waleko muchinanu
 Gipiratkaluru Tokanchi waneylu
 kamrurchipirana gitakikolu. Ga wa
 waneylu kphasiwaka tyechijne gajeru.
²Gi rixanu kamrutkaluru panchi.
 Muchinanugruko wanerwa katalgapi ga
 wa jimapro gwiyawakakwa, ga wa
 jimaprokaka gekakgitkaluru. Tyenwa
 Kphasiwaka chinkaluru. ³Ga wa gepi
 chininri gimaletachrichrata tukasreta
 waneru pagruko, Kphasiwaka potu
 chinikowaka. ⁴Wanenanro pgamlupagiri
 yochpikikowakakwa kori
 kamrutikalurokwa, ga wa topaji
 gipiratkaluru tokanchi gwanro,
 psolusretako kori makatikaluro. Topaji
 wanero kolpeto koripro mana gwanro,
 ga wa Gaaro kanojere gipweretachri, ga

wa yonatkalurushpata gipiratkaluru
 tokanchi yegi. ⁵Wala gompaji rawna
 giwekachine kphashirine yochigatyawaka
 gajene yaglu, gipoyikgikowaka
 chikletyegitachine. Ga wa xani gi wa
 tyepirankaka pnunnu gixachri rumkata
 ginkakletpotuta.

**Genekashlukaka giylatkaluru
 magatyachri**

⁶Wane rixa kamrutkota tyekaka,
 muchinanugruko jiglokjetyawakna
 sasertotene wa poyagkaka
 kamruretirinipna. ⁷Ga wa gepi
 chininrigruko pakatapje pawalapkaka
 jiglokjeta sasertote gitsrukate potu
 walepje. Gi wa granchimigjeya jigloka.
 Wale ranikgenekashleta waleko chinanu
 ga wa yine mukochire chinanu wa ma
 mumatanutukna mukochirewatinriyna.
⁸Tyeya rekakgitwu wa Giwekikaluru
 Kphashiri, wa mupguyetgapotkotuwa
 kphasiwakpotgapo, rawinikopshiniwa
 muchinanupji. ⁹Walenwa
 tyegogneshaklupa yaglu. Wane
 gixjetikowaka ranikjetluna
 genekashlukaka ga wa giylatkalurkaka.
 Tyekaka gi gimkata
 muklukanuwnanshinikanutkane
 gixkaklepotutna wane gixa
 kamruretachine. ¹⁰Tyepjepiranayni wa
 niikalurkakaya, ga wa girikalurkakaya,
 ga wa pnunnu gixachri
 gerkalewlukakaya. Walenwa
 manchipirana gitakikalurkaka,
 potukatpotutkoklunpotunanuko
 gitaakaluru.

**Koshpaklewlu gike rixiniko
 mnikawnakatu Gesogruga chinanu**

¹¹Ga wa kayegika Kristo. Walenwa
 sasertote Gitsrukate potu kiglerkaka
 ginachripa chinanu, wa tsrupotupji
 chinanu ga wa mmagatikatupji, gi wa
 myochi kamrutikaluru. Walepjinwa gi

wa tye giyakotikowaka gajerni. ¹²Kristo jigloklu kpushiwaka potu. Pakatapje jiglokatkalu. Gi wa chiwogragayma, gi wa waka wgenekogragayma, seyini Waleko gigragayma jigloklu. Wane rixa gapkapletlu yine koshpakikolu gike rixiniko mnikawnakatu. ¹³Gi rixanu chiwograga, ga wa jeji wakagraga gitslaptagatikolu, ga wa waka yochpiikaluropagi jipolotkaluru gimuterune yegi kpushirine rixikolupna powratmanetikolupna. ¹⁴Giyagni igi papowrananukta rixkakna Kristograga! Walenwa Giwekikaluru gike rixiniko mnikawnakatuya Walenanuko geneknawa. Muklukanuwnakane rixkakwu Goyakalyegiya. Wuklukanuwnanshinikanutinri, Geso powratyawu kamrurchi muweekatuya, Goyakalu giwekachri wkamrurewyegitinri.

Gerotu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu wuglepokyegitka

¹⁵Giyagni kiglepokyegikleru rixa Geso wa gerotu Gipiratkaluru Tokanchi chinanu. Ga wa Wale gipnale chinanu kaspukyegitkana wa ma mumretkalchinanruna muchinanu gipiratkaluru. Wale chinanu wa tomgakalune yoptotanruna wa gipiratkaluru gike rixiniko mnikawnakatupa.

¹⁶Gi rixanu gipiratkaluru yoptotachripa gimkata giggujaletlu wa gipiratachri gipnale. ¹⁷Gi rixanu yineru yopparatanru wa rupninrigogne yoptotokolupa gike gaprini ruwekiniwa wale yineru. ¹⁸Giyagni gi wa muchinanu gipiratkaluruko granchi migje gitaaka. ¹⁹Gi rixanu pejnuruko Tokanchi Yokanatkalluru yokanrekaka, wa pejnuruneko yine runkaakoklunutka Moysisiya, waneklu wale koscheklu chiwograga ga wa waka wgenegraga,

gonuyma ga wa gowegapixi seroluyma, ga wa gisoposhegi. Waleya rutslaptagatlo kiruka, ga wa pejnuruneko yine rutslaptagata. ²⁰Wane china: Tyenwa **Gesograga Tokanchi gipiratkaluru, wa Goyakalu yokanyegityagi.**

²¹Waneko pixka granchiyma panchi rutslaptagata, ga wa pejnurostonkaka Goyakalu kamrure chinanu. ²²Ga wa pejnurunshinikankakako, granchiya powratka, wa chinyawaka Tokanchi Yokanatkalluru. Ga wa granchi ma muyookanu, maeshlu kaspukmukochirewlu.

Kristo pakatapje reneknatkawa gixolune mukochire ranikinripa chinanu

²³Gi rixanu tengogne gajerakka yaglu wane rixa gimkata powratkota, seyini walepotuko tengogne gajerakka, tyekaka pnute kigleru giylatkaluru powratka. ²⁴Gi rixanu gi wa myochi kamrutikaluru kpushiwaka jigloka Kristo, wa galikakpotunanu kpushiwaka yagljupje, seyini tengogne gajeru kpushiwakpotuko jigloka, wa xawakni Goyakalu getanu rupgjujewnripa wixa chinanu. ²⁵Gi wa gixo kata renekinipwa wa sasertote gitsrukatenepotu pixka, pawalapakka kpushiwaka jiglokna nikchinegragayma. ²⁶Wane rixkamka rekamruretkoklunuyakawamka tye psolchijneko, gixkatmaka rumkata salewnaleta. Ga wa xani poyagkakogneshletinitka, pakatapje rupgjujewa ruknoka mukochirewlewatini, reneknawa giylatkaluru rixinripa. ²⁷Wane rixa gitakikotna yine pakatapje rupninripana, wanepnute rutakyagokikolupna. ²⁸Waneko pixka rixa Kristo. Pakatapje reneknatkawa gixolune mukochire ranikinripa chinanu. Ga wa gepi kata chininri mukochri migje,

kagwakpotutjene rupgujewnayegitanu rognetskakyapna.

Jeji wakagra ga wa chiwograga

10¹Gi rixanu Tokanchi Yokanatkaluruya gi wetpotutawalu psoluko kiglerkaka wa waneyapwu. Mayawle pixka wetyalu wa kamrutkalurkakatka. Gi wetawalu gi pixka rixpotuta. Giyagni waleko giylatkalurkaka pawalapumnunanuka mutuka genekjetkotu, gi pagogneko rumkata mmagatikane gixkakletna kayegikachine. ²Wane rixkamka ¿gi ge rutuka ganika genekashletmakna? Gi rixanu pakatapje powratkoklunmakna kyonogiklerune, gi wa kmukochirerune rumata getletinmakwana. ³Seyni tyekakaya pawalapumnunanuka rushinkapka mukochri. ⁴Gi rixanu jeji wakagra ga wa chiwograga gi gimkata kaspukletlu mukochri.

Genekashlu giylatkalurni wa Gesomane

⁵Giyagni tyechijne rakanginitka Geso, wane china:

Genekashlu giylatkalurkaka ga wa ganika genekashletkalurkaka gi paluka.

Seyni manchi puglepokotyano.

⁶ **Genekashlukaka psoluyako yochpiikalurupa**

ga wa genekashlukaka mukochri chinanu,

gi puglereta.

⁷ **Giyagni wane nchina, “Petanu. Gewno Gita.**

Kirukamtapoyi nyonpiranyegitika, Wa pushinikyawaka nkamrutinripa, Goyakalu.”

⁸Wa rogwaka chinyawaka, “**Genekashlu giylatkalurkaka ga wa ganika genekashletkalurkaka, ga wa genekashlukaka psoluyako yochpiikaluru, ga wa genekashlukaka mukochri chinanu,**

gi paluka. Gi koxa pugleretlu. Tyekaka Tokanchi Yokanatkaluru chinyawaka ganikjetkaluru.”

⁹Wanepnute wane china, “**Petanu.**

Gewno Gita, wa pushinikyawaka nkamrutinripa.” Wa muchinanu genekashlukaka konatka, gepi chininri rutakyapa. ¹⁰Wane rixa gishinikletyawaka chinanu kpushirine gixkaakalunwu, Geso Kristomane pakatapje ganika genekashletkaluru chinanu.

Satupje ganika genekashlewu giylatkaluru

¹¹Ga wa pejnuruneko sasertotene pagognemnunanuka tunwa kamrurulenata. Ga wa gixo kata rumepe ganiklejetluna walekotnaka giylatkalurkaka. Tyekaka gi gimkata konretlu mukochri. ¹²Seyni Geso pakatapje ganiklu giylatkalurupa mukochri chinanu. Wanekluyakawa Goyakalu potuklesretate tuplagogenataska, ¹³wanepnute kagwakinripa kamnixjene gijixipta rapukote gitaakoklunpotunanuko. ¹⁴Gi rixanu satupje ganika genekashlewu chinanu mmagatikane rixkagognenatna wa kpushirine gitaakalune.

¹⁵Ga wa Giwekikaluru Kpushiri koxa gipgujatwu. Gi rixanu wane chininitka:

¹⁶ “**Tyenwa gipiratkaluru tokanchi nupiryegityapna ruknogninpatka walegonekaka,”**

china wa Gitsrukaachi:

“**Rajiyana nenekinna Ntokanu Yokanatkaluru.**

Ga wa ginshinikanna nyonatinna.

¹⁷ **Ga wa mukochirna ga wa pnu rixlena gi nushinkapinitkana.”**

¹⁸Gi rixanu wa tyekaka kaspukikowaka, waneklu maleshatkalu ganika genekashlu mukochri chinanu.

**Gerotu gatnugapo ga wa gatnugapo
giwekachri**

¹⁹Giyagni, nomolene, gi wa popiklerunekwu kphashwaka wjigloka Gesograa chinanu, ²⁰gerotu gatnugapoya ga wa gatnugapo giwekachriya. Walenwa wjigloka Wale kamrutanru gerotu wixa chinanu wa gimaletachrichrataya. Tyenwa Gesomane. ²¹Ga wa gi rixanu tsru potu sasertote Gitsrukaptopu waneywu wchinini Goyakalupji chinanu, wkayegikanru. ²²Wkayegikanru potukgajirunepwu ga wa kgaonshinikanuklerunpotupwu walixlewe chinanu. Gitslaptagaajitkalunepwu Gesogragaya giklukanuwnanshinikanutnacinwa muglenchiya wma mixinitipa. Ga wa gerkamanetkalunepwu gonu powragaluyma. ²³Poyegirunwu womkagi giggujtaletlu wkagwakanrupirana. Gi rixanu poyagakachrinwa gipiratachri. ²⁴Wyanshinikanyegkakpotutana, wkomyekanshinikankakinripa wushiniklewatinripa ga wa kigleru kamrurchi wkamrutinripa. ²⁵Gi wa wkaspuka gapatjeretanu wa pimrine gixjetyawaka pixka. Ga wa wanepnute gixa gapatjeretanu ga wa giykokakanu wa geta kayegikgogneretinpatkalu, wa Gitsrukachigognepa.

**Giklukanuwnayegixlewlupa wa wixako
wushinikanuya wmkochirewatinipa**

²⁶Gi rixanu wali yoptoretinitkalu wa galikakpotunanu tokanchi ga wa wumatinitkalu, wixako wushinikanuya wmkochirewatinipa, wanepnute gi wa rawatka genekashlu giylatkalurupa mukochri chinanu, ²⁷seyini giklukanuwnayegixlewu kagwakikolu tsru pikluyma, ga wa xirnachri

pixkalutu jgekanchi wa kamnixlewatachine kamakatachripa. ²⁸Moysisi tokanu yokanatkaluru giknokachri gepi, mapa giggujtatachine chinanu rupnanu metwamonutkotu. ²⁹Giyagni ¿gi pixkalutunanukta salewakchi gkagwakyalu rumuknu retikolupa wa Goyakalu Wgene gektutetachri, ga wa Giwekikaluru gimutlewatachri geyikachri? Walenwa granchi gimuteru kagwakachri, wa gipiratkaluru tokanchi chinpiranyegitanru granchi. Walenwa kphashiri rutakjeru gipiratkaluru tokanchi. ³⁰Gi rixanu wumatlu wa wane chinachri:

**“Gitanni gapnuuchipa. Gita
gapnurewatanu.”**

Wanepnute wanechinatnaka:

**“Gitsrukaachi gitakyagokanutkana
rayinerutene.”**

³¹Piikalurpotupni wa yineru gijrukini, wa Goyakalu giwekachrimyo rapokinri.

**Wumkata kashnantaklegoggenata
walixgoggenatinri**

³²Seyni gishinkapanru muchinanugognekaka, gepokamlatyegitkoklunu, wa gkashnantakgoggenatyawaklu tsru yagotlu nsalewninrikakaya. ³³Psoji wa gixa yangikolu ga wa pejnurune getanu nsaletikolu. Ga wa psoji waneko pixka pnunnu gixkoklunu gixa gimatanune. ³⁴Gi rixanu gimata getwamonretna gostutkalune. Ga wa gimuwatachingi wane gixle getasha konretka. Gi rixanu gixa gimatlu wa wanepnute kigleru ga wa gwagoggenatachrikaka waneygi.

³⁵Giyagni gi giknokanru gaponshinikanrewle wa wale chinanu wanepnu tsru gapnutikolu. ³⁶Gi rixanu gixa gimkata kashnantaklegoggenata. Wa Goyakalu gishinikanru gkamrutinpatka, gyoptotanru wa gipiratkaluru.

³⁷ **Gi rixanu pshinitsonuuj magatawa
Ga wa ginachripa gapokanu.
Gi wa ramganatanu.**

³⁸ **Ga wa poyagkakachri Gitanu
giwekanu ralixleya chinanu.
Seyni wa yoxigikini
gi wa ruglenshinikanutanno.**

³⁹ Seyni wixa gi wa yoxigikachinwu
wamginripmaka, seyni galixachinwu
waneya wixinripa wuwekinri.

Gi gixachrinwa galixlewu

11 ¹Galixlewluni wa
galikakpotunanu waneyatkawu
wkagwakanrukaka. Ga wa galixlewluni
wa rumatpotutikolu wa wane rawinri
metkotkaka. ²Gi rixanu ralixlena
chinanu kiglepiranyegirunni
gitsrukaachinni.

³Walixleweya wumata jemlu wa
katagirsagkaka ga wa tye psolchijne
koxa giglepokotkaluru Goyakalu tokanu
chinanu. Wane rixa wa
mupgujewnakatka ruyakatya wa
getkalurkaka.

Gawili, ga wa Genochi, ga wa Nowe galixle

⁴Galixlewu chinanu Gawili
ganikyegitlu Goyakalu kigleru
genekashlu giylatkalurupa Kayninu
pnute. Galixlewu chinanu
gipgujatkalurni poyagkakachri
rixinrini. Gi rixanu Goyakalu gipgujatlu
renekashlekakni. Galixlewu chinanu
gipnachrinimkatkani seyni
yanumsatachri pixka rixawa.

⁵Galixlewu chinanu raniikatka
Genochi gipukchi ma metinitipa. **Gi wa
rukshiika gi rixanu Goyakalu
ganikatkalu.** Gi rixanu ma
maniikonuwa wane rixa gipgujtaletka
wa **wale giglenshinikanutlu Goyakalu.**

⁶Gi rixanu wa yineru galixlewu migje
gi gimkata giglenshinikanretlu

Goyakalu. Gi rixanu Wale yegi yachri
gimkata galixleta wa wane rixinri
Goyakalu ga wa rujgapotutjene
gapnutachrini Wale.

⁷Goyakalu ginkakagnaputlu Nowe ma
metanutuwapirana. Kagwakpiratachri
Nowe, ralixle chinanu kamrutlo tsro
pumle wa gipji gajene
gognetkakikolupa. Wane rixinri
ruklukanuwnakakna tye psolchijneko
gajene. Poyagkaklewatachri rixka
ralixlewe chinanu.

Gawra ga wa Sara galixle

⁸Tomgakalurni Gawra, galixlewu
chinanu yijnakota. Wane yiyatka.
Yoptochijnyawakapa yatka.
Rushpakamtatka mumatkatni wa
yiyawakapa. ⁹Galixlewu chinanu
gipiratikowaka chiji rawananumta
wajra gajeru pixka. Mkachripjikaka
rawananumta Gisaakayma ga wa
Gakowoyma. Wannanwa waleymalune
waleko gipiratkaluru yoptotachinewa.

¹⁰Gi rixanu kagwaklu pokchi gichko
poyegitkaluru. Wa pokowatachri ga wa
kamrujixachri walenwa Goyakalu.

¹¹Galixlewu chinanu walako Sara
wugenewata wa tsrotsoleji tixinitka ga
wa topapko giknogyatkalo. Goyakalu
giyakleya tyoptota toklopihanepa
tkoshpakinripa, gi rixanu tkagwaklu
poyankakachri wa tupiryegitjeru.

¹²Giyagni satupje yineru, ga wa wale
gipnachri pixkalutu, ruxolewniyna
gixolune potu. Wa tengogne gajeru
katagirkaka pixka, ga wa tsru
wenuspwnaga gajeru ksatupagi,
mumkata yantaletkotupagi,
ruxolewniyna.

Wajra gajenni tyechijne gwanatachinni

¹³Kalixaklerunni gipnana pejnurunniko
wanne nyi, wa gipiratkaluru
myoptotkanniko. Seyni gowukayako

retyaluna. Rumuweyigitluna. Wannananuko gipgujatnawa wajra gajenni ga wa maleka giyakatyachinni rixna tyechijneya. ¹⁴Gi rixanu wane gixachine gimatkakwu wa gichijnepotupna rujgana. ¹⁵Ga wa rushpakchijnyawakna galikaka rushinikinmakna, kagognepmakna satokinripmakna. ¹⁶Ga wa xani wanepnute kiglewakchijne raluka gapkapletna. Walenwa tengogne gajerchijne. Giyagni Goyakalu gi patewata wane chinikolu Royakalutna. Gi rixanu Wale galpokotyana pokchi.

**Gawra, ga wa Gisaaka,
ga wa Gakowo, ga wa Gosi**

¹⁷Yantaletkoklunu Gawra, galixlewlw chinanu ranika genekleshatyaplu Gisaaka. Gipiratkalurkaka yoptotachri ranika genekleshatyaplu satupjerutu gituru. ¹⁸Wa wane chinpiranyegitkaluru, **Gisaakaya puklopishanepa chinkalunepa.** ¹⁹Wale kagwaklu wa gipnachinetskalaya rumkata yotunkakletlu Goyakalu. Ga wa galikakni gipnachrinanni pixkalutni Gisaakni. Seyni giwekachri yoptotatnaklu Gawra.

²⁰Galixlewlw chinanu Gisaaka giglenshinikanyegitna Gakowo ga wa Gisawo wa ginachrikakapapiranaya.

²¹Wa rupnakastsi rixinitka Gakowni, galixlewlw chinanu satkaka Gosi wgenene ruglenshinikanyegita. **Kanojereptostsi gitspanotachri Goyakalu yonogyegita.**

²²Wa rupnakastsi rixinitka Gosni, galixlewlw chinanu gimolene rushiniikaka Gisrayiliklopishane gishpakinripa. Ga wa gigapupa towyegimta.

Moysisi galixlewlw

²³Wa Moysisi gishpakinitka, galixlewlw chinanu mapa ksuru

yogimatkaluru ruruneya. Gi rixanu retluna kigleru mturu. Gi wa pikluna pogirchi yokanre.

²⁴Wa tsru rixinitka Moysisi, galixlewlw chinanu rujretyalu wa Gwarawo nshicho wgene chinikolupa. ²⁵Wale tsonitgonuklu Goyakalu gayineruteneyma saletikolupa, mukochri gimeyiwatkalurkaka pnute wa pshinitsonu waneyapmaklu. ²⁶Gigiptochijne ponikolewle gignantaakaluru pnute tsru kagwaklu Kristo yangapiranyegitikaluru ponikolewle. Gi rixanu gapnuru yegi yigata. ²⁷Galixlewlw chinanu ruknokamtatkalu Gigipto. Gi piklu pogirchi gamewninri. Gi rixanu metkotu getachri pixka pozentunwale rixgognenata. ²⁸Galixlewlw chinanu Tsru Giknoglushgogne kamrujixa ga wa granchi gitslaptaglewlw, wa muchinanu wgenchine giylatachri ma mujtukyapna.

Wa Gisrayiline ga wa Raawi

²⁹Galixlewlw chinanu koprutluna Sergalu Wenu wa popiriri chiji pixka. Wa Gigipsyone yagota wane gixletini, ruylatkanna. Ragyekanna.

³⁰Wa payokgipregogne sajrurutkalurni Geriko Pokchi prijere galixlewlw chinanu rupkolikamtana.

³¹Galixlewlw chinanu wa kapnokawaklero Raawi gi tupna malixakleneyma gi rixanu kigle yoptole tixna getjehijnetachine.

Galixlewlw gakagloklewatinri

³²Ga wa ĩklu wanepnute nchinanu? Gi rixanu gogi nmagatya nunkakpiranyempotutyapna Getyo, ga wa Waraka, ga wa Sansoni, ga wa Gepite, ga wa Tawi, ga wa Samoyro, ga wa tokanchi geneklewatachinni.

³³Wannanwa galixlewlw chinanu rakaglokamluna pogirewatyawaakaka,

poyagkaklewlu kamrutna, rapkatluna gipiratkalurkaka, tsru mgenoklunni rushyanamamtna. ³⁴Gichkoxirnalerni ruwakamtna. Yoglolewapispu mayxawniyna. Gigrokachine muchkowkaakana. Gichkolune rixkaakana giylalu yegi. Pnu gajene solalone gwanananumtachine satkakna. ³⁵Suxone wannanune gipnachine yotunkaakalune yoptotatnakna. Pimrinni saletpotutkalunni. Gi raluka gishpakletinripna, wa rapkapyapluna kigleru potu yotunru. ³⁶Pimrine yantaletika ruxpiranatikalna ga wa kochipjetikalna, ga wa wanepnute rostutikalna ga wa yoshmakikalna. ³⁷Sotlujetkalunenni. Yantaletkana. Yosokotkana. Yoglolewapi giylalewatyawaka rupniyna. Gowegamta, chiwomta gitakachine ruyaglotatna. Magatyachinni. Salewnachinni. Yenetkalunena. ³⁸Gi wa tyechijne gajenni gimukanni wanna. Yineru mwiyawakankaka pupjetyana, ga wa magkakakaya, ga wa gitawakapnakakaya ga wa chijipnakakaya. ³⁹Ga wa pejnuruniko wanna nyi kiglepiranyegirunni galixlewlu chinanu. Gi yoptotluna gipiratkalurkaka. ⁴⁰Gi rixanu Goyakalu galpokotatkalu kigleru potu wixanupa, wa wixa mwaknu gi wa mmagatikane rixkaakona wanna.

iGi pejnunanukta getachine!

12 ¹Giyagni wixa koxa gi rixanu sajuukalunwu gi pejnunanukta getachineya kyachgaperu pixka, wuwshokanru pejnuruko wmuchohire ginnu, wa wsajrukjeru wmuchohire. Ga wa kashnantakgoggenatachinepwu, wunaple gajeru yagotikowaka wasukamtini. ²Geso yegi yigatachinepwu, walixlewle muchichachri ga wa poyagkakachri.

Gimuwlu chinanu Wale ginaple gitaakaluru, Wale kashnantaklu koroshishkita. Gike rixanru patewluni. Ga wa tuplatatka. Goyakalu tuplapijere potuklesretate tuplatatka. ³Giyagni gyanshinikanpotutanru Geso gma mamanutinitipa ga wa gma mugrokanshinikanutinitipa: Wale kashnantaklu gi pixkalutunanukta kmukochirerune yoptopirkakle Waleyako.

⁴Gixa gi wa granchipotunanuko gixa yagotletawalu mukochri wa nsatkakyaplu. ⁵Ga wa gixa gamtakatkalu giykolu, wa wgenchine pixka gixa giynumsatikolu:

Noturu, gi wa gike migje pixka pixa getletanru

Gitsrukaachi saletlewle.

Gi koxa pugrokanshinikanutanu wa Wale chigetjetinipyi.

⁶**Gi rixanu Gitsrukaachi rushinikanru saleta.**

Ga wa rachichotna pejnuruneko wugenene yoptotanune.

⁷Gkashnantakgoggenatanru nsaletikolupa. Wugenene pixka rixgi Goyakalu. Gi satu mturu ruru ma saletanutu. ⁸Ga wa gma saletkoklunu wa pejnuruneko salewnaletini pixka, waneklu pakochingi. Gi wa Goyakalu wgenengi. ⁹Gi rixanu waneywu galikaka wurune wumaneya. Saletawakletwuna, ga wa wkagwakpiratna. ¹⁰Gi ge wanepnute galikaka wyijnakotanru giwekikalurune Giru, ga wa wuwekanu? ¹⁰Gi rixanu pshinitsonu saletawakletwuna gikta rixpoko getletyawuna. Seyni Goyakalu saletwu rupxakyapwu ga wa rupashiregnu rapikyapwu. ¹¹Galikakni pejnuruko saletlewlu xawakni gi wa gimuwlu kagwakika, seyni wamonchi. Seyni wanepnute kigleru kamrutanna wa saletlewlu gasrukanune,

kpoyankaklewaklerunetka, kigle
gwashle rixinripa.

Wuykotka kpashirinepwu wixinripa

¹²Giyagni mpotukatinwa gimyo
gigrokachri ga wa gitskeri muchkotu.

¹³Ga wa potukgapolu gkamrutanu gijixi
chinanu, pnu mayinitipa yokmatachri,
seyini rutskalakikolupa galikaka.

¹⁴Gijgapotutanru kigle gwakaklesha
gixyapna pejnuruneko. Ga wa
gijgapotutanru kpashirine gixikolupa.
Wane gma mixkakoklunu, gi gimkata
getletlu Gitsrukaachi. ¹⁵Ggirukotinwa
satu ma maga gapkapletyaplu Goyakalu
gimutlewe. Gi satuna
pachikgajitachritski ma tseruwninitipa
kojwaklewatachripmaka, ga wa gixolune
puchotachripmaka. ¹⁶Gi wanepu
kapnokawakleru, gi wa gimuteru
gixachriko Gisawo pixka, wa paniklupje
chinanu rushagkalu muchinanu wgenchi
gitakikolu. ¹⁷Gi rixanu gixa gimatlu wa
wanepnute wa giglenshinikaneyglewlu
yoptotokolupapiranaya ralukinitka
giknookalurutkani. Gi rixanu gi
rukshikatkalu
renshinikanutyawakapmaka,
rujgalewpotutnimka giktegayma.

Gepi magkakaka

¹⁸Gi rixanu gixa gi wa kamruukaluru
magka gapyegita, xirnachri galgachri
yegi, ga wa yachnewlu ga wa
mapshagal, ga wa kawlenekalu, ¹⁹ga
wa kowgima, ga wa tokanchigima, wa
jemachine gagijipotyegitanru gi
wanepnuteko wanna yegi yogniiko
tokanchi. ²⁰Gi rixanu gi rumkata
gakotletatkaluna Tokanchi
Yokananatkaluru: **Ga wa nikchine
rakatsrekmagkatetiniplu
sotlujetkomkana.** ²¹Wane rixa
piikaklewleta wa getkaluru, wa Moysisi
wane china, **“Npikpotuta. Nutatata.”**

²²Seyni gixa gapyegitlu Siyo Magkate,
ga wa Goyakalu giwekachri pokchi, wa
Gerosale tengogne gajeru, ga wa
gixolurune potu Goyakalutowrerune
meyiwlu yegi gapatachine, gapyegitlu.

²³Ga wa gapyegitlu muchinanu
wgenchine gapatjetachine tengogne
gitakgiwakatkalune yegi. Ga wa
Goyakalu yegi wa pejnuruneko
Gitakyagokachri, ga wa
giwekikaalurune poyangkakachinenu
yegi, wa mmagatikane gixkaakalune.

²⁴Ga wa Gesoyegitkagi wa gerotu
Gipiratkaluru Tokanchi chinanu
kgiglepokyegikleru, ga wa granchi
gitslaptaglu yegi, Gawiligraga pnute
kiglerkaka ginkakletachri.

Pogirewatikowaka mkomyemyetkotu

²⁵Ggirukotinwa gi wa giknokanru wa
Yanumatachri. Gi rixanu tyechijne
giykolewatyachri, Moysisi,
giknokachine ma mayxawninitipna,
wanepnutpotwu wixa wa tengogne
Giykolewatyachri wkatjitini, wma
mayxawninitipa. ²⁶Tye tokanchigima
muchinanu komyemyetanru
psolchijneko. Ga wa xani rupiirewata.
Wane china, **“Pakatapje
nkomyemyetanutkalu chiji.** Gi wa
chijijjepni seyini **tengogne** koxa.” ²⁷Wa
tye tokanchi **“pakatapjechi”**
gimatkakwu wa koshpaakalurupni wa
komyemyetkalurkaka, kamrutkalurkaka
pixka, rawgoggenatinripa wa
mkomyemyetkotkaka.

²⁸Giyagni wumuwanu
pogirewatikowaka mkomyemyetkotu
yoptotachine wixinripa. Giyagni
kgipashiregolunepwu ga wa
kagwakpiraklerunepwu, Goyakalu yegi
wkamrurawatini
wuglenshinikanutyaplu Wale. ²⁹Gi
rixanu Woyakalutni xirnachri
nikatlewatachri.

Kristonune gimkata kamruretanru

13 ¹Gishinikmolkakoggenenata-chinepgi. ²Gi gimuslawatanru machipepjigi gixinripa. Gi rixanu wane rixinna pimrine, Goyakalutowrerune wannapji rawkaakana. ³Gishinikanna gostutkalune wannayma gostutkalunepgi pixka, ga wa yenetkalune gishinikanu gi rixanu wanna pixka gixa koxa gixa kamanerungi.

⁴Pejnuruneko yegi kagwakpiratkalurupni kashimyokaklu. Ga wa kashimyokakachine gapnokawle kpashiripni. Gi rixanu gapoklewatachine ga wa gimopatlewatachine Goyakalu giklukanuwmayegixanna. ⁵Gi wa sroschi gerune gixjetachinepgi. Wa waneygi gixinri kiglenshinikanuyapgi. Gi rixanu Goyakalu wane china:

“Gi pagogneko gi nkaspukanunyi. Gi koxa nuknokanyi.”

⁶Giyagni kiglenshinikanwu wane wchininripa:

“Gitsrukaachinwa nupxakjeru. Gi npikanu. ¿Klu kamrutinno yineru?”

Gimalwurni wa genekashlu Goyakalu gigleretanru

⁷Gishinikanna ggirukotjene, wa Goyakalu tokanu ginkakjene. Getjepotutanru rixjetyawakna wa wanna chinanu yoptotkalurupa. Ralixlena yimachinepgi.

⁸Rixyawakgoggenanankni Geso Kristo kapetgogneni ga wa xani, ga wa psolu gwashlepotunanukopa gike rixiniko mnikawnakatupa.

⁹Pnumnu gixachri ga wa pnu giyakatyachri ginkaklewlukaka gi wa pupjekakangi. Gi rixanu kiglerni wa poyegitikolu wa gaschi gimutlewlu

chinanu, gi wa niikaluru chinanu. Tyekaka gi wa gipxakna wa wane gixachine. ¹⁰Waneywu genekashatikowakakwa. Wa mkachripji kamrurewyegitachine gi wa rutaakana nikyapluna walekwaya.

¹¹Gi rixanu sasertote gitsrukatenene potu kpashiwaka ganiklu nikchinegraga mukochri chinanu. Ga wa pokchi malekate yoxikmanetikna nikchine. ¹²Giyagkoxni Geso, wa kpashirine rixkayapna yine Waleko gigragaya, pokchi gipyaptote malekate salewniya. ¹³Giyagni pokchi gayinitka. Wale yegi gayanu. Wkashnantakanru Wale yenetpiranyegitikolu. ¹⁴Gi rixanu gewi maleshaywu pokchi gwagognenatachripa. Seyni wujgalu papokchi wane gixachripa.

¹⁵Giyagni tye chinanu genekashlu wanikyegjegognenatanru Goyakalu, wa poyagnutlewlu genekashatkaluru. Tyenwa wtokanu, giwaka gipgujtatachrikaka. ¹⁶Giyagni kigleru kamrurchikaka ga wa gapsakaklu gi wa gimuslawatanu. Gi rixanu tye pixkalutu genekashlukaka ruglereta Goyakalu.

Galixanna ggirukotjene

¹⁷Galixanna ggirukotjene ga wa gyijnakotanna. Gi rixanu wanna girutatanshinikanutgi giyeglewatachine rixinna. Gyijnakotanna wa gimuwatachinepa rixinripna, gi wa gochgitachinepni, gi rixanu gi wa rochgirmakna gipxakgi.

Gagjigogneyegitanwu

¹⁸Wixa chinanu gagjigognetanu. Gi rixanu waponshinikaneyigitlu muklukanuwanshinikanutkanepwu. Psoluyako waluklu kigleru gixjetachinepwu. ¹⁹Ga wa gixo nagjipotutgi wane gixa gagjigogneyegitanno, wa giyampotu gixa yegi nsatkakikolupa.

Giglenshinikanyeglewu

²⁰Wutsrukate Gesonwa tsru potu gowegane girukotachri, wa tokanchi gipiratkaluru gike rixiniko mnikawnakatugraga chinanu. Wale yotunkakjeru gipnachinetskalaya Walenwa giglewanshinikanrewlu Goyakalute.

²¹Ralpokotangi pejnuruko kigleruya wa rushinikyawaka gkamrutinri, Geso Kristoya gkamrutinri wa Goyakalu gigeretanru, wa Geso gimalwugognenatkalurupni gike rixiniko mnikawnakatupa. Wane gixkalurupa.

Ralipre galukleta

²²Nagjitgi, nomolene, gakananru nuykole, gi rixanu psotsotaji nyonyegitgi.

²³Nunkakgi gimatinripa wa wumole Timotiyo kaspuukalurutkani. Giyampotu runinipa, waleyma netapangi.

²⁴Galukanna pejnuruneko ggirukotjene ga wa pejnuruneko kpashirine. Gitalya gajene galukgi.

²⁵Gimutkalunepgi pejnurunekgi gixa. Wane gixkalurupa.